

2.17. WYPRAWY KRZYŻOWE NA BLISKIM WSCHODZIE W XI-XIII WIEKU

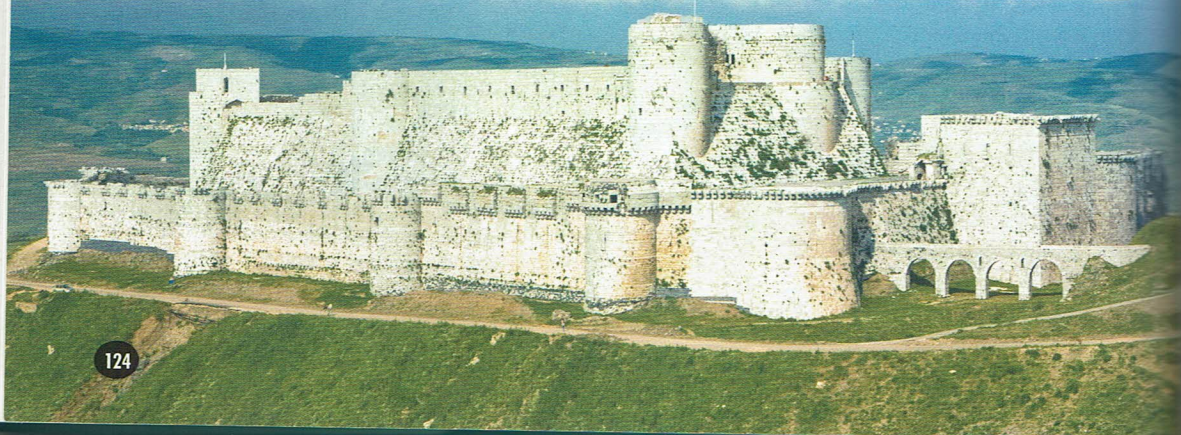
2.17.1. Przyczyny

- inicjatywa papieża w celu rozszerzenia obszarów chrześcijaństwa
- chęć wyzwolenia miejsc świętych i chrześcijan spod panowania muzułmańskiego
- dążenie papieżstwa do zorganizowania na Wschodzie
- nowych państw chrześcijańskich będących przeciwwagą jednocześnie dla Bizancjum i muzułmanów
- religijny zapał rycerstwa
- chęć zdobycia nowych ziem i łupów
- względne przeludnienie Europy
- pragnienie miast włoskich złamania hegemonii handlu bizantyńskiego i arabskiego

2.17.2. Przebieg

1095 – wystąpienie papieża Urbana II na synodzie w **Clermont**
1096 – klęska wyprawy ludowej
1096-1099 – I wyprawa krzyżowa zakończona **zdobyciem Jerozolimy**
1097-1098 – oblężenie i zdobycie Antiochii przez krzyżowców
1098 – zdobycie Edessy przez krzyżowców
1128 – zatwierdzenie **zakonu templariuszy** przez papieża
1147-1149 – II wyprawa krzyżowa
1148 – zdobycie Damaszku przez krzyżowców
1154 – zatwierdzenie **zakonu joannitów** przez papieża
1171 – ogłoszenie się **Saladyna** władcą Egiptu
1187 – klęska chrześcijan w **bitwie pod Hittin** i utrata Jerozolimy
1189-1192 – III wyprawa krzyżowa
1190 – zwycięstwo krzyżowców w **bitwie pod Ikonium**
1190 – utonięcie w rzece Salef **Fryderyka Barbarossy**
1191 – utworzenie **Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie**
1192 – **zdobycie Akki** przez krzyżowców, układ gwarantujący pielgrzymom chrześcijań-

skim dostęp do miejsc świętych, przekazanie chrześcijanom pasa wybrzeża od Jaffy do Tyru
1202-1204 – **IV krucjata**
1202 – zdobycie Zadaru przez krzyżowców na zlecenie Wenecjan
1203 – **zdobycie Konstantynopola** przez krzyżowców na zlecenie Aleksego Angelosa
1204 – ponowne zdobycie Konstantynopola przez krzyżowców – **utworzenie Cesarstwa łacińskiego**
1212 – wyprawa dziecięca
1217-1221 – **V wyprawa krzyżowa** – nieudana wyprawa na Egipt
1228-1229 – wyprawa Fryderyka II, podczas której w drodze negocjacji politycznych udało się **odzyskać Jerozolimę** i pas ziemi łączący ją z wybrzeżem
1248-1254 – **VI wyprawa krzyżowa** – nieudana wyprawa na Egipt
1261 – obalenie Cesarstwa łacińskiego i **restrytucja Cesarstwa Bizantyńskiego**
1270 – VII (ostatnia) krucjata – nieudane oblężenie Tunisu
1291 – utrata ostatniej twierdzy krzyżowców na Bliskim Wschodzie – **Akki**

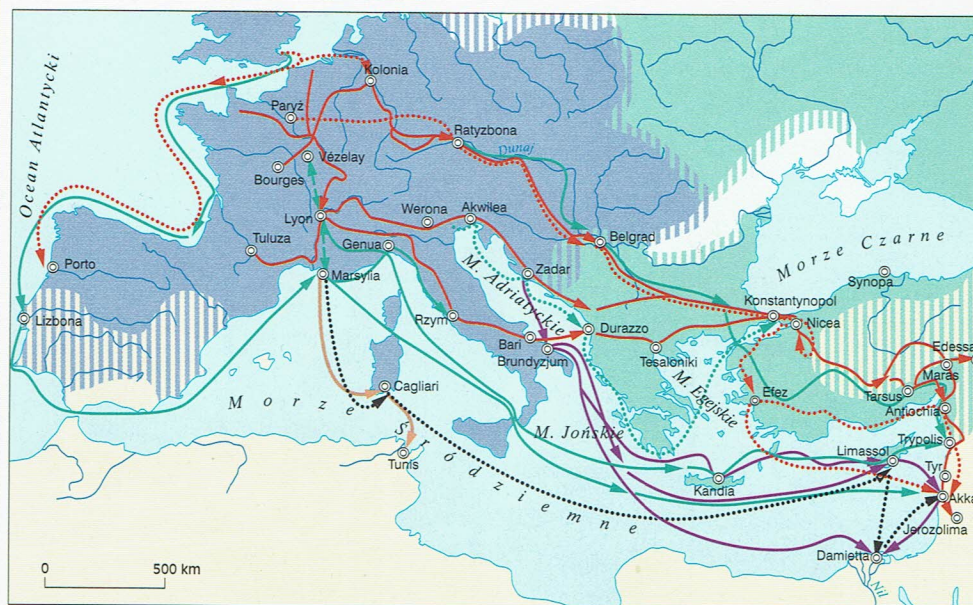

2.17.3. Skutki

- przejściowe istnienie kilku państw chrześcijańskich na Bliskim Wschodzie
- powstanie zakonów rycerskich
- pogłębienie znajomości Bliskiego Wschodu w Europie
- rozwój handlu dalekosięznego
- przejście handlu lewantyńskiego z rąk Arabów i Bizancjum przez miasta włoskie (Genua, Wenecja)
- akumulacja kapitału w miastach włoskich
- nasilenie niechęci między chrześcijaństwem łacińskim a wschodnim
- nasilenie nienawiści pomiędzy wyznawcami chrześcijaństwa i islamu
- pojawienie się wpływów orientalnych w sztuce europejskiej
- wzrost autorytetu papieżstwa
- kontakt Europejczyków z dziedzictwem antyku przechowanym przez Bizancjum i Arabów

Krzyżowiec, miniatura XII w.

Krucjaty XI–XIII w.